

bulteno

de Esperantista Klubo en Brno 3/1992 (201)

Renato Corsetti (Itálie): Smíme mlčet?

V době, kdy světem zmítá spousta zla, války, rasová nesnášenlivost, sociální nepokoje, nedostatek potravin vedoucí až k útokům na pekárny stejně jako ve středověku, zdá se, že esperantské hnutí ke všemu tomu mlčí.

Z osobních důvodů jsem po několik let zůstával stranou mezinárodního esperantského hnutí, i když jsem aktivně pracoval v italském esperantském hnutí. Teď jsem náhle procítl, rozhlédl se kolem jako člověk, který na několik desítek let usnul. A viděl jsem, že nejlepší příslušníci esperantské inteligence věnují svou energii věcem, které mi připadají, řekněme si to na rovinu, jako hlouposti. Rád bych uslyšel argumenty, které by dokázaly, že se mýlím. Někteří vynalézají nová slova, aby se zvětčili v příštích vydáních PIV (Úplného ilustrovaného slovníku esperanta), někteří zase proti nim argumentují. Jiní ustavují literární školy pro sebe a své nejbližší sousedy, mnozí se pokoušejí získat co nejvíce ze zbytků toho, co patřilo k potenciálně významným hnutím tohoto století.

Nechci tvrdit, že veškerá práce pro esperantské hnutí je hloupost, avšak skutečnost, že nikdo nevěnuje ani půlhodinu svého volného času aktualizaci poslání esperantského hnutí podle nejlepších tradic našich předchůdců, od Zamenhofa po Lapennu, je velmi zážející.

Zachvátil nás jakýsi strach ze světa. Stydíme se, protože víme, že se nám lidé smějí. Neodvažujeme se akceptovat reálnou situaci, neodvažujeme se uznat, že se angličtina šíří mnohem více, než bychom si přáli, a omíláme vtípky o rozdílnosti angličtiny americké a britské, jako by nám těch několik nuanci mohlo být nějak ku prospěchu.

Dokonce jsme se odvážili vymyslet souhrnnou novou nauku (nazvěme to ideologií, máte-li rádi velká slova), podle které je to všechno v pořádku a která konejší naše svědomí.

V dnešním světě se však uvolnily projevy ďábelské nenávisti mezi národy a národnostmi. Po pádu "tisíciletých hradeb", které, jak se zdálo, již plnily uklidňující funkci, se lidé začali klidně navzájem zabíjet, motivováni národním egoismem.

Při pohledu na celou tuto lidskou tragedii esperantské hnutí mlčí. Přitom tento nynější chaos nám poskytuje velmi výhodnou příležitost, jelikož z něj vznikne jistě nová světová organizační forma. Za těchto okolností naprostá absence esperantského hlasu, který by prezentoval naši vnitřní myšlenku bratrství mezi národy a kterým bychom se veřejně a nahlas přihlásili k myšlence teritoriálního, státního, kontinentálního a světového federalismu, staví naše hnutí koncem této epochy do mnohem horší situace, než byla na samém jejím začátku. Určitě ti, kteří jsou obeznámeni s dnešní situací esperantských organizací v bývalých socialistických zemích, vědí, o čem mluvím. I když ideologickým omylem, situace těchto organizací byla dříve pro esperanto mnohem příznivější.

Jestliže mlčíme k válkám mezi národy a národnostmi, nezrazujeme tím nejlepší tradice esperantského hnutí? Vzpomeňte na Zamenhofovo svolání k diplomatům nebo na Lapennův dopis Stalinovi (abychom uvedli alespoň tyto dva příklady).

Otázka zní: je esperanto součástí politiky, politickým problémem, nebo ne? Esperantisté velmi často, když se stali esperantisty, jako by zapomínali, že esperanto pro okolní svět znamená revoluci pro své politické, ekonomické a kulturní organizační formy.

Proto je nutné, aby se utvářel a upevňoval tento nový politický činitel jako nová demokratická a nadnárodní strana, neomezená žádnými hranicemi. Právě pro tento cíl nyní pracujeme, společně s dalšími esperantisty stejného smýšlení, v rámci Radikální strany, která si klade za cíl předložit současně a v co nejširším záběru zákonodárným sborům všude na světě návrhy zákonů v "esperantském" pojetí. Doufám, že esperantské hnutí učiní již nyní tyto myšlenky předmětem svých debat a že na nadcházejícím vídeňském světovém kongresu esperanta budeme mít příležitost prodiskutovat vše, co je třeba učinit.

Potud Renato Corsetti. A co my, esperantisté v Čechách a na Moravě? Zdá se, že bychom měli věnovat větší pozornost tomu, co nám předkládá svými návrhy Radikální strana a - téměř v hodině dvanáctá - ji podle svých možností podpořit. Jistě znáte z materiálů, která nám tato strana zasílá, adresu, na kterou se můžeme a máme obracet:

Radikální strana, Krakovská 9, 110 00 Praha, tel.: (02) 2361445.

*Podle článku z časopisu Esperanto, 3, 1992,
str. 41, připravil Mgr.Z. Hršel*

77- KONGRES ESPERANTA VE VÍDNI

úspěšně jednal ve dnech 25.7. až 1.8.1992 za účasti více než tři tisíc esperantistů ze 70 zemí světa. Byl to jeden z největších kongresů esperanta po druhé světové válce. Konal se v impozantním komplexu budov Austria-Center Organizace spojených národů. Kongres zahájil předseda Světové esp. asociace prof. dr. John Wells. Bylo rovněž předneseno poselství rakouského federálního prezidenta Thomase Klestila, který vyjádřil své sympatie k esperantistům a jejich snaze o mezinárodní dorozumění a jejich příspěvku k mezinárodnímu kulturnímu sblížení. Kongres pozdravil svým poselstvím rovněž předseda rakouského parlamentu, dr. Heinz Fischer, pod jehož osobní záštitou kongres probíhal. Pozdrav kongresu vyslovila rovněž ředitelka Rakouské národní knihovny, paní Magda Stedl, která zde zastupovala rakouské ministerstvo vědy a výzkumu. Ve svém pozdravu připomněla známé postavy významných rakouských esperantistů, jako byl spolkový prezident Franz Jonas a zakladatel Mezinárodního muzea esperanta ve Vídni, Hugo Steiner. Kongres dále pozdravil vedoucí vídeňské komise UNESCO, M. Seck. Svou účastí projevíly uznání esperantskému kongresu mnozí diplomaté. Osobně byli přítomni velvyslanci Slovinska a Kuby, a své představitele na kongres vyslala diplomatická zastupitelství Izraele, Finska, Francie a Brazílie. Písemná poselství s pozdravy jednání esperantistů došla od ministerského předsedy Nového Zélandu a od vyslanců Austrálie, Československa, Řecka a od kulturního atašé USA.

V úvodní části kongresu, kterou předcházel malý koncert, oslovil účastníky také L.C.Zaleski-Zamenhof, pravnuke dr. Zamenhofa. Ještě před mezinárodními zdavicemi jednotlivých národních svazů bylo na kongresu vyhlášeno devět nových čestných členů UEA, mezi nimi Jaroslava Mařika z Prahy a Josefa Vondrouška z Brna.

Následujícího dne byl v centru Vídně slavnostně otevřen park Esperanto, kam také byla přenesena busta dr. Zamenhofa, která doposud stála před vídeňskou burzou. V rámci kongresu se pak uskutečnilo na 160 společných jednání učitelů, matematiků, hudebníků, mládeže, železničářů, pracovníků pošt a telekomunikací, lékařů, turistů, spisovatelů, skautů, spiritistů, bahaistů, stoupenců náboženství Oomoto, nevidomých, také se uskutečnily významné schůze Akademie esperanta, terminologická konference, jednání Mezinárodního vědeckého svazu. Mezinárodního svazu katolíků a Křesťanské mezinárodní ligy, kursy esperanta podle přímé metody, jednání Nadnárodní radikální strany, kongresové university, Mezinárodní ligy učitelů-esperantistů. Dále uvedme z bohatého programu Den školy, aukce vzácných knih, dvě divadelní představení: "Gastejestrino" od Goldoniho a japonské loutkové divadlo; koncerty (operní pěvec Miroslav Smyčka z Ústí nad Labem zazpíval Biblické písně A. Dvořáka), rakouský národní večer (vystoupení tanečních skupin, projekce filmů) - a samozřejmě také mezinárodní ples, kabaret se světoznámou umělkyní Barlestonovou a mezinárodní umělecký večer. Byly zorganizovány rovněž zájezdy. Ekumenických bohoslužeb v esperantu se zúčastnilo zhruba tisíc věřících, mši sloužilo 13 kněží a rovněž kázání bylo v esperantu. V Melku současně probíhal dětský kongres, kterého se zúčastnilo 36 dětí z 15 zemí.

Pošta v Austria-Centru OSN používala po dobu kongresu speciální příležitostné razítko. Přepážkové služby byly ochotně a hladce zajišťovány.

Na závěr kongresu, předtím než zazněla hymna esperanta, vystoupil španělský velvyslanec a pozval účastníky na příští světový kongres esperanta v roce 1993 do španělské Valencie.

J. Vondroušek

První evropské esperantské konference v italské Veroně, která se uskutečnila v červnu 1992, se zúčastnilo 4000 osob z 22 zemí. Hlavní projev měl předseda UEA prof.dr.John Wells. O jazykové politice promluvil člen evropského parlamentu, poslanec Perrucci Pisoni. Během konference se uskutečnila zasedání Evropské esperantské unie, Evropského radikálního svazu atp.

Celkový počet kongresů, konferencí, seminářů a setkání esperantistů, které se uskuteční v letošním roce, dosáhne počtu 244. Esperantisty bude při jejich setkáních hostit 41 států světa. Počet účastníků dosahuje několika set až několika tisíc osob.

V čestném patronátním výboru 77. kongresu esperanta ve Vídni byla řada významných osobností, jako např. rakouský spolkový ministr zahraničních věcí dr. Alois Mock, intendant mezinárodní sekce rakouského rozhlasu prof. P. Lendvai. V pozdravném poselství starosty města Vídně, dr. Helmuta Žilka se praví:

"Videň má pevné svazky s historií mezinárodního jazyka. . . V roce 1924 poprvé hostila světový esperantský kongres a nynější kongres je již čtvrtým v pořadí, který se koná ve Vídni. V meziválečném období byla Vídeň také střediskem esperantského dělnického hnutí, jehož členem byl také vídeňský starosta a pozdější prezident Franz Jonas."

Strom "Esperanto" zasadili za účasti představitelů města na hlavním náměstí města Bondy ve Francii místní esperantisté.

Angličtina proniká do francouzštiny stejně jako do němčiny a dalších jazyků a vytlačuje je. Reakce Francouzů na tento stav jsou silné a emotivní, u Němců jsou diskrétnější, ale o to četnější. Rovněž v Itálii se stále častěji poukazuje na glottofagický (ostatní jazyky pohlcující) vliv angličtiny. Avšak jazyková nadvláda není důsledkem vyšší kvality jazyka; tedy toho, že by jeden jazyk byl lepší, účinnější a výrazově bohatší, ale důsledkem toho, že je jazykem převažující politicko-vojenské a hospodářské moci.

Rezoluce valného shromáždění UNESCO z roku 1954 v Montevideu a z roku 1985 v Sofii, uznávající velké možnosti, které znamená esperanto pro mezinárodní dorozumění a komunikování mezi lidmi různých národností, vyzvaly svých 160 členů (členských států a nevládních organizací), aby podnítily zavedení studijního programu o jazykovém problému a výuce esperanta na školách. Jejich realizace je však stále odsouvána. V esperantu se však nabízí nejspravedlivější, nej jednodušší a současně i nejekonomičtější nástroj k řešení jazykového problému.

Dětský esperantský časopis "Juna Amiko" obdržel dotaci 150.000 forintů od maďarského ministerstva kultury. Jde o nový důkaz podpory esperanta státními orgány v Maďarsku.

Berlín má od začátku tohoto roku Náměstí esperanta a v zápětí také v Bad Kissingen pojmenovali jedno náměstí stejným názvem. Podnětem k tomu bylo 80. výročí léčebného pobytu dr. L.Zamenhofa v těchto lázních. Již před 20 lety zde byla na lázeňském domě odhalena pamětní bronzová deska připomínající tuto událost.

V maďarské rodině Polgárů jsou všichni esperantisté a všechny tři dcery jsou slavné šachistky. Patnáctiletá Judit dosáhla na šachovém turnaji v Budapešti titulu velmistra a podle mínění odborníků má dobré vyhlídky ve světovém šampionátu.

Katolická sekce Českého esperantského svazu vydala zpěvník s více než 50 nábožnými písněmi v esperantském předkladu s notovým záznamem a doprovodem pro kytaru.

